

אוצר הנפש

* **		
19:56	18:43	י-ם
19:58	18:58	ת"א
19:59	18:51	חיפה
19:58	19:00	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

"לא ידח ממנו נדח"

כ"א אב הוא היארצייט של רבי אהרן מבעלז, שהרבה צדיקים החשיבו אותו כצדיק הדור, וכך גם הרבי התייחס אליו.

אחרי המלחמה היה יהודי, חסיד גור, שהתגלגל לאורוגוואי בדרום אמריקה. אחרי כמה שנים הוא בא לבקר בארץ בסביבות פסח כדי לשהות אצל הרבי מגור, הבית ישראל. כשהוא הגיע שאל אותו הבית ישראל האם הוא מתכנן להיות גם בתל אביב, וכשהוא השיב בחיוב הרבי אמר שיכנס גם לבעלז-רב. הוא כמובן עשה זאת, וכאשר נכנס לבעלז הוא שאל אותו האם הוא מתכוון לשהות בארץ גם אחרי פסח והאם יוכל להכנס אליו שוב אחרי החג. הוא אמר שכן, וכאשר חזר לירושלים וספר זאת לבית ישראל הוא עודד אותו שאכן יכנס שוב לרבי מבעלז.

כשהוא הגיע בפעם השניה לרבי מבעלז הוא שאל אותו האם מכיר יהודי מסוים מאורוגוואי שהוא בעל אטליז. החסיד נחרד וסיפר לרבי שאותו יהודי, שבעבר היה חסיד וירא-שמים, ירד לגמרי מהדרך אחרי כל מה שעבר במלחמה ואי אפשר לסמוך על הבשר שלו – הוא מוכר טריפות וכו'. הרבי לקח חלה טריה, שנאפתה אחרי פסח – לכן הוא בקש שיבוא שוב אחרי פסח – ובקש שכאשר יחזור לאורוגוואי יגש לאותו יהודי וימסור לו את החלה בשמו של הרבי. כאשר אותו חסיד הגיע חזרה הוא עשה זאת, וכאשר היהודי הבין שאחרי כל מה שעבר הרבי מבעלז חושב עליו ודורש בשלומו הוא פרץ בבכי ובסופו של דבר חזר בתשובה. לילדיו הוא כבר נתן חינוך יהודי טוב, והם הקימו משפחות מפוארות שהולכות בדרך התורה.

המשך בעמ' הבא

אוצר הפרשה

ארבעה פסוקי עבודה בפרשת עקב

בפרשת עקב יש הרבה פסוקים חשובים בענין 'עבודה' דווקא. אפשר ליחד ארבעה פסוקים עיקריים בפרשה שקשורים לעבודת ה' הפנימית:

ב"ראשון" כתוב "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי הוי' יחיה האדם". שהאדם צריך לדעת שהוא לא מתקיים על הלחם בלבד, אלא על "מוצא פי הוי'" שבלחם. הפסוק נאמר לגבי המן, שענינו בעבודה הוא הבטחון בכל הנוגע לפרנסה, ולכן יש האומרים את פרשת המן כל יום.

ב"שני" יש אזהרה מאמירת "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" ועבודת "וזכרת את הוי' אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל". אדם צריך לדעת שכל הכח שלו הוא מה', אשר נותן לנו כח שמתלבש בנו.

ב"חמישי" כתוב "ועתה ישראל מה הוי' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה את הוי' אלהיך". מהפסוק הזה לומדים הלכה: רבי מאיר אומר "אל תקרי 'מה' אלא 'מאה'" ולומד מכאן שחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום. יש בתניא פרק שלם שמסביר את מארז"ל על הפסוק – "אטו יראה מילתא זוטרתא היא?! אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא" – באמצעות הלימוד שיש בכל אחד ואחת מישראל ניצוץ של משה רבינו.

ב"ששי", הפסוק לפני פרשת "והיה אם שמוע" הוא "ארץ אשר ה' אלהיך דרש אותה תמיד עיני ה' אלהיך בה מרשית השנה עד אחרית שנה". חז"ל דורשים על כך ש"מרשית" חסר כתיב – לשון רש, "תחנונים ידבר רש" – ש"כל שנה שהיא רשה בתחלתה מתעשרת בסופה". מה המשמעות ב'עבודה'? שבהתחלת כל עבודה צריך להיות בשפלות. יתכן שהשפלות היא לשניה, כמו שהשפלות של תחלת השנה נמשכת עד תקיעת שופר שבראש השנה – "מן המיצר קראתי י-ה", מתוך החלק הצר של השופר ("רשה בתחלתה"), ומיד מגיעים לסוף השופר, "ענני במרחב י-ה" ("מתעשרת בסופה").

(משיעור כ"ג מנחם-אב ע"ז)

אוצר התבונה

ארץ ישראל מתוך שפלות

כעת מדברים על יהודים שמאד מחוברים במודע לארץ ישראל. מאיפה בא החיבור הזה? למה עם ישראל רוצה להיות בארץ ישראל, להתיישב-להתנחל בה, לבנות אותה, רוצה שהממשלה שלה תפעל לפי היהדות, לפי התורה? הקשר לארץ שייך לספירת המלכות בקבלה.

בעץ החיים של הספירות בקבלה - חסד הוא יד ימין, תפארת היא הלב (הרחמים) מרכז הגוף, ומלכות, כפי שאומרים ב"פתח אליהו", היא הפה, והיא גם הממד הנשי של הנשמה. הכח הפנימי של המלכות הוא שפלות בפני ה'. כך, בשני ספרי החסידות העיקריים של ארץ ישראל - ספריהם של שני צדיקים גדולים שעלו לארץ ישראל במסירות נפש כו' - "פרי הארץ" לרבי מנחם מענדיל מויטבסק ו"בת עין" לרבי אברהם-דוב מאווריטש, הנקודה העיקרית היא שפלות.

מה זאת אומרת? לכל אחת מהספירות יש נשמה שהיא אב-הטיפוס שלה. נשמת החסד היא אברהם אבינו, נשמת הרחמים היא יעקב אבינו. אם אתה רוצה להיות רופא - אתה צריך להזדהות עם יעקב אבינו.

יש לספירות גם מלאכים - מלאך האהבה הוא מיכאל, מלאך הרפואה-התפארת הוא רפאל. אב-הטיפוס של המלכות, של ארץ ישראל, הוא דוד המלך. הוא אף פעם לא רצה לצאת מהארץ. מבין האבות, על יצחק אבינו נאסר לצאת מארץ ישראל, אבל דוד המלך הרגיש שהוא יכול להיות עצמו, להיות יהודי מאמין בה' ומקיים רצון ה', רק בארץ ישראל. תודעת דוד המלך היא "למה נקראה שמה 'ארץ' - שרצתה לעשות רצון קונה".

איך דוד מרגיש בפני ה'? הוא אומר "והייתי שפל בעיני". שפלות היא הכרה שכל כחי, כל הצלחתי בחיים, באה מלמעלה - ואני שום דבר, לא שוה שום דבר, לא מגיע לי כלום. כך נאמר בפרקי אבות - "תן לו משלו שאתה ושלך שלו, וכן בדוד הוא אומר 'כי ממך הכל ומידך נתנו לך'". בשפלות איני מחזיק מעצמי, אבל ככל שאני בשפלות כך אני שמח בחלקי. דוד המלך הוא דמות מאד שמחה. אני מאד שמח דווקא מכיון ששום דבר אינו ממני. הרגש הפנימי של המלכות הוא שפלות בפני ה', ואם זו שפלות אמיתית היא גורמת לשמחה ונותנת כח לפעול במציאות. השפלות של דוד המלך היא המדה שמקשרת אותנו לארץ ישראל.

המוטיביציה הפנימית האמתית לקשר שלנו עם ארץ ישראל - לגור בארץ, לבנות את הארץ, להיות אכפתי למה שקורה כאן תוך כדי שאיפה למימוש של מלכות בית דוד כאן בארץ, היינו תיקון כל הפוליטיקה והחוק כאן (מה שגם יגרום לכל עם ישראל להגיע לארץ) - היא שפלות. האחיזה בארץ נקראת ירושה, אבל בשביל "ענוים יירשו ארץ" צריך להיות רש דקדושה - "תחנונים ידבר רש" (פסוק שנדרש על תחנוני משה רבינו להכנס לארץ ישראל), "ולרש אין כל" למעליותא, כאשר הכל אצלו רק מהשי"ת, בתכלית השפלות.

(משיעור מוצאי ח"י טבת תש"פ)

אוצר קצר

שלילת עבודה זרה - שכל ישר

שאלה: מה זה ביעור עבודה זרה?

תשובה: פשוט ליישר את השכל. רבי נחמן אמר שמי שמתיימש הוא טפש. מי שהכי חזק נגד עבודה זרה הוא הרמב"ם והוא כמו כן גם הכי נגד טפשות. צריך להיות מפוכח, והא בהא תליא. כמו שהוא בעצמו מאריך שכל מי שמאמין באסטרולוגיה ודברים כאלה הוא טפש, הוא טמבל, והתורה מקפידה על זה - התורה לא רוצה שיהודי יהיה טפש. לכן היא כל כך אוסרת עבודה זרה, שיהיה ליהודי שכל ישר. הביטוי של השכל הישר הוא הנהגות ישרות.

(משיעור אור לט"ז סיון ע"ו)

המשך מ'אוצר הסיפור':

זהו סיפור חשוב מאד לדור שלנו.

כאן יש דוגמה בה רבי אהרן מבעלז, ששרד בעצמו את השואה ואבד אשה וילדים, מקרב יהודי שהתרחק בעקבות השואה - היהודי מרגיש שהרבי מבין אותו ודואג לו, ואפשר לומר שאפילו מצדיק אותו במדת מה, וכך הוא מתקרב. קצת קשה לכתוב זאת באופן נכון ומדויק, אבל בהחלט אפשר להגיד שהצדיקים ששרדו את השואה הם אלו שהיו מסוגלים להעמיד מחדש את היהדות - דווקא מתוך היכולת שלהם להבין ולהצדיק את הדור שאבד את אמונתו וירד מהדרך בעקבות השואה. כתוב ש"צדיק גוזר והקב"ה מקיים" - אחד הדברים שצדיק גוזר הוא שהוא פוסק שיהודי זכאי, הוא דן אותו לכף זכות ואז גם הקב"ה דן אותו לכף זכות. וכאשר הקב"ה גוזר להפך ודן את היהודי לכף חוב, אז בא הצדיק ומבטל את גזרת-קביעת הקב"ה. זו תודעה של "לא ידח ממנו נדח", שבסופו של דבר מקרבת גם את מי שהתרחק בעקבות זוועות השואה.

(משיעור ט"ו מנחם-אב תשפ"א)

אוצר הפתגם

צריך להגיע תכלית השפלות, הבטול והאין - ומי שמגיע לכך יכול לחולל נסים ולשנות את הטבע.

(משיעור בד"ח אייר תשע"ב)